

Franc Pohleven*

HRASTOVA LABIRINTNICA

NAJHUJŠA UNIČEVALKA HRASTOVE JEDROVINE

Med najnevarnejše razkrojevalke hrastovine spada hrastova labirintnica - *Daedalea quercina* (L ex Fr.) Pilat. Ime je dobila po grškem mitološkem umetniku Dedal-u. Bil je stavbenik in kipar ter čudovito je znal obdelovati kovine in les. Na Kreti je sezidal ječo za Minotavra v oblike labirinta. Da bi se vrnil s Krete v Grčijo, je iz perja in voska zase ter za sina Ikar-ja izdelal krila. Ker je Ikar letel previsoko, mu je sonce stopilo krila in je strmoglavil v morje... Drugi del imena ima labirintnica po hrastu (*Quercus* sp), ki ga najpogosteje razkraja.

Trosnjaki so poličaste polkrožne oblike, rjavkaste (bež) do sajasto sivkaste barve. Površina klobuka je nepravilno nagubana in nekoliko žametasta, notranjost pa plutovinaste trdne strukture. Barvni pasovi potekajo v koncentričnih krogih. Trosovnica na spodnji strani klobuka je svetlo sive, lahko tudi smetanove barve in ima tipično labirintasto obliko. Posebno prepoznavna je prav po tej značilnosti in jo težko zamenjamo z drugo gobo (slika 1). Klobuki so večletni in zaradi trdne strukture in neprijetnega vonja neužitni.

Goba je saprofit in okužuje hrastov les in to najbolj dragoceni del – jedrovino. Povzroča notranjo prizmatično rjavo trohnobo. V gozdu okužuje le poškodovana drevesa in razkraja mrtvi del živega drevesa. Plodišča izraščajo posamič ali v manjših skupinah in to na stoječih ranjenih drevesih, predvsem pa na propadajočem podrtem lesu v gozdu, na štorih in tudi na lesnih izdelkih. Pojavlja se lahko tudi na pravem kostanju, na drugih listavcih pa je zelo redka.

Hrastova labirintnica ni prav pogosta. Ker pa razkraja izdelke iz najbolj dragocenih vrst lesa, lahko povzroči kar precejšnjo škodo. Pojavlja se na izdelkih v stiku z zemljo (klopi, stebri, ograje, drogovi, pragovi). Opazil sem jo celo na starih pragovih impregniranih s kreozotnim oljem (slika 2).

■ Slika 1. Hrastova labirintnica napogosteje okužuje jedrovino hrasta. Na Golovcu pa sem jo opazil na štoru pravega kostanja (foto: F. Pohleven)

■ Slika 2. Plodišča hrastove labirintnice izraščajo iz pragov impregniranih s kreozotnim oljem (foto: F. Pohleven)

* prof. dr., Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo, Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana, e-pošta: franc.pohleven@bf.uni-lj.si